

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 12 Ağustos 2022
Sayı : 2312

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 27.07.2022

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	-Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor -Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 01 Ekim 2022	Esas No: 2/4567

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK LİGİ
12 Ağustos 2022
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
12 Ağustos 2022
No: 1062980

GENEL GEREKÇE

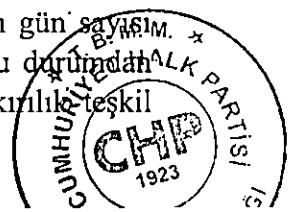
Ülkemizde meslekî ve teknik ortaöğretim ile yükseköğrenimleri sırasında staja tabi tutulan öğrenciler, mesleki ve teknik ortaöğretim sırasında tamamlayıcı eğitim ya da alan eğitimi gören öğrenciler, kamu kurum ve kuruluşları tarafından desteklenen projelerde görevli bursiyerler ile 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 46 ncı maddesine tabi olarak kısmi zamanlı çalıştırılan öğrencilerden aylık prime esas kazanç tutarı asgari ücretten fazla olmayanlar hakkında iş kazası ve meslek hastalığı sigortası uygulanmaktadır. Bakmakla yükümlü olunan kişi kapsamında anne, baba, eş üzerinden sağlık yardımlarından yararlanma hakkı olmayanlar hakkında ayrıca genel sağlık sigortası uygulanmaktadır. Aylık prime esas kazanç olarak brüt asgari ücret esas alınır ve prime esas kazancın %6'sı oranında prim ödenir. Bu oranın %1'i kısa vadeli sigorta kolları, %5'i genel sağlık sigortası primidir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Sigortalılığın Başlangıcı" başlıklı 7 inci maddesine göre ise söz konusu Kanunun kısa ve uzun vadeli sigorta kollarının uygulanması bakımından hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanların sigorta hak ve yükümlülükleri çalışmaya, mesleki ve teknik eğitime, mesleki ve teknik ortaöğretim sırasında tamamlayıcı eğitim ya da alan eğitimine, staja veya bursiyer olarak göreve başladıkları tarihten itibaren başlayacağı hüküm altına alınmıştır.

Ancak 5510 sayılı Kanunun 38 inci maddesine göre malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının uygulanmasında esasa alınacak sigortalılık süresi, ilgili kanuna göre malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi olarak ilk defa kapsama girdiği tarih olarak kabul edilmektedir. Ortaöğretim ve yükseköğretim dönemlerinde yapılan stajlarda emekliliğe esas olan uzun vadeli primler ödenmemekte, sadece kısa vadeli sigorta primi ödenmektedir. Staj sürecindeki öğrencilerden sadece iş kazası, meslek hastalığı, hastalık primi alınmaktadır ve emeklilik primi alınmamaktadır. Bundan dolayıdır ki staj başlangıç tarihi sigorta başlangıcı olarak kabul edilmemektedir, stajda geçen süreler hem sigortalı prim gün sayısında hem de sigortalılık süresinin başlangıcında geçerli olmamaktadır.

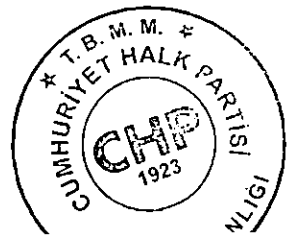
Ülkemizde çırak, kursiyer ve stajyer olarak çalışan milyonlarca kişi bulunmaktadır. Birçok kişinin stajyerlik süresi boyunca çalışması ilk çalışmasını teşkil etmektedir. Emeklilikte de bu çalışmanın değerlendirilmesinin büyük bir önemi vardır. Zira ilk sigorta giriş tarihine göre emeklilikte tabi olunan yaş, prim günü ve sigortalılık yılı belirlenmektedir. Sigortalılık giriş tarihinin ise önemi büyüktür. Sigortalılık giriş tarihindeki bir günlük fark bazen birkaç yıl daha önce emekliliğe hak kazanmayı sağlamaktadır. Bundan dolayıdır ki çırak, bursiyer ve staj döneminde geçen sürelerin emeklilik prim gün sayılarının hesabına dahil edilmeli, sigortalılık süresinin başlangıcı olarak kabul edilmesi gerekmektedir.

Ayrıca 5510 sayılı Kanuna göre er veya erbaş olarak silah altında veya yedek subay okulunda geçen süreleri, sigortalı olmaksızın doktora öğrenimi veya tıpta uzmanlık için yurt içinde veya yurt dışında geçirdikleri normal doktora veya uzmanlık öğrenim süreleri, sigortalı olmaksızın avukatlık stajını yapanların normal staj sürelerinde daha önceden sigortalılık süresi aranmadan borçlanma yapılabilen, sigortalılık başlangıç tarihi de borçlanılan gün sayısına kadar geriye götürülebilmektedir. Bu durumun çırak, bursiyer ve stajyerlerin bu durumdan yararlanamaması Anayasamızın 10. maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesine aykırılık teşkil

etmektedir. Yine Anayasamızın “Sosyal Güvenlik Hakkı” başlıklı 60. maddesi: “Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar.” hükmüne havidir. Yukarıda belirtilen kişilere 5510 sayılı Kanun kapsamında borçlanma hakkı tanınıyorken fiili bir çalışma yapan staj ve çıraklık sürelerinin borçlanma kapsamına dahil edilmesi açıkça Anayasamıza aykırılık teşkil etmektedir.

Yukarıda bahsedilen hususlarla doğrultusunda işbu kanun teklifi ile çırak, bursiyer ve stajyer öğrencilerin çalışma sürelerinin emeklilik süresinden sayılması, aynı zamanda geçmişe yönelik olarak çıraklar ve stajyerlerin çalıştıkları süreler zarfında sınırlı olmak kaydıyla borçlanma hakkı sağlanarak kişilerin Anayasadan doğan haklarının ihlal edilmesinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

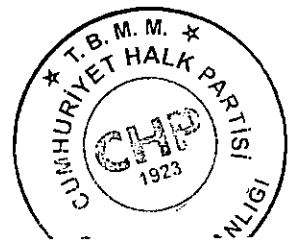

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 – Maddeyle ırak, bursiyer ve stajyer ğrenci olarak çalışılan süreler için borçlanma hakkı verilmesi ve sigortalılık başlangıç tarihinin uzun vadeli sigorta kolları uygulamasında, çırak olarak çalışmaya veya staja başlama tarihi esas alınması sağlanarak kişilerin Anayasal haklarının ihlal edilmesinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 2 - Yürürlük maddesidir.

MADDE 3 - Yürütme maddesidir.

SOSYAL SİĞORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİĞORTASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1 – 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 41 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent ilave edilmiş ve dördüncü fıkrasının (a) bendinde yer alan “...(a), (b), (d), (e), (f), (g), (h) ve (j) bentleri...” ifadesi “...(a), (b), (d), (e), (f), (g), (h), (j) ve (k) bentleri...” olarak değiştirilmiştir.

“k) 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununda belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde meslekî eğitim gören öğrencilerin bu süreleri; meslekî ve teknik ortaöğretim ile yükseköğrenimleri sırasında staja tabi tutulan öğrenciler, mesleki ve teknik ortaöğretim sırasında tamamlayıcı eğitim ya da alan eğitimi gören öğrenciler, kamu kurum ve kuruluşları tarafından desteklenen projelerde görevli bursiyerler ile 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 46 ncı maddesine tabi olarak kısmi zamanlı çalıştırılan öğrencilerin çıraklık ve staj süreleri,”

MADDE 2 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

